DRACAENA
DISSERTATIO
BOTANICO

THUNBERG

DISSERTATIO BOTANICA
DE
DRACÆNA

QUAM
VENIA EXP. FAC. MEDICÆ UPSAL.
PRÆSIDE

CAROL. PET. THUNBERG.

EQUITE AURAT. REG. ORD. DE VASA,
MED. DOCT. PROF. MED. ET BOT. REG. ET ORD. ACAD. CÆSAR. PETROPOL. ET NAT. CURIOS. REG. SCIENT. LOND. HOLM. SOCIET. SCIENT. UPS. PHILAD. PATR. HOLM. ET CIV. OECON. FINL. BEROL. NAT. SCRUT. PARIS. HAFN. MOSCOU. ET HALENS. HIST. NAT. LUND. HARLEM. AMSTELD. ZELAND. NIDROSIENS. TICINENS. IENENS. LINN. LONDIN. REG. SCIENT. PHYS. ET PHYTOGRAPH. GÖTTINGENS. NANCIENS. MED. PARIS. EMUL. MONSPEL. MED. MATRITENS. MEDIC. ET NAT. STUDIOS. EDIMBURG. MEMBRO NEC NON ACAD. SCIENT. PARIS. ET INSTITUT. NATION. MONSPELIENS. AGRICULT. PARIS. MEDIC. LONDIN. SCANDINAV. FLORENTIN. ET BATAVIN. IND. OR. CORRESPOND.

PUBLICÆ CENSURÆ COMMITTIT
L. R. N. DALMAN,
NOBILIS.
IN AUDIT. BOTANICO D. XIII. APRIL. MDCCCVIII.
H. A. M. S.

Upsaliæ, Typis Edmannianis.

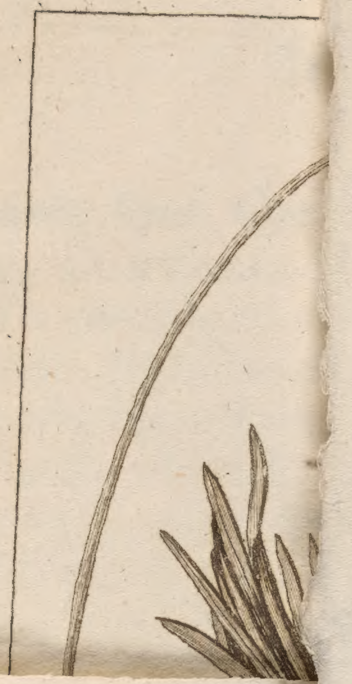

Fig. 1. Dracæna Filiformis. Fig. 2. Dracæna obliqua.

§. I.

Affinia nimis ſunt Genera ASPARAGI, DRACÆNÆ, SANSEVIERIÆ, CONVALLARIÆ & POLLIÆ, quin & COMMELINÆ & TRADESCANTIÆ, utpote multum & mire variantia pluribus floreſcentiæ partibus, ut corolla, ſtaminibus, & fructu imprimis. Facies tamen externa, habitus dictus, valde obvenit diverſa, ſic ut ſub uno plantæ Genere minime comprehendi poſſint. A ceteris ſeſe utplurimum diſtinguit ASPARAGUS caule frutеſcente, aculeato, foliis ſubulatis acutis & bacca 3-loculari diſperma. CONVALLARIA herbacea foliis ſimplicibus quidem, ſed latioribus, liliaceis inſtructa a ceteris ſuis cognatis ſeparata invenitur. SANSEVIERIA, Liliaceis cognata, foliis enſiformibus craſſioribus & bacca monoſperma diverſa eſt. POLLIA etiam herbacea, multa cum TRADESCANTIA habet communia, & Bacca polyſperma petaliſque inæqualibus proprium genus conſtituere debet. DRACÆNA, *Palmis* & *Cannis* ſimilior, quam *Liliaceis*, toto habitu externo ab ASPARAGIS diverſiſſima, cum illis in plurimis floreſcentiæ partibus convenit, uti & cum CONVALLARIIS. Sic in horum Generum characteribus eruendis & determinandis, non parum aquæ heret vel expertiſſimis ſæpe Scientiæ Botanicæ Magiſtris.

Specimen editurus Academicum periculum tentare volui, quomodo DRACÆNÆ genus optime poſſet deſcriptione adæquata a ceteris, in Claſſe Hexandria, affinibus Generibus diſtingvi.

A Pul-

Pulcherrimum hocce, in Indiis calidioribus indigenum, in Caldariis noſtris admodum raro hospitans & cultum, nec paucis ſpeciebus ditatum Genus, dignum omnino judicavi, quod ulterius & melius curioſis Naturæ Obſervatoribus notum ſiſtatur.

§. 2.

Character Genericus.

CAL. *Perianthium* nullum.
COROLLA monopetala, infera, ſexpartita:
Limbus patens.
STAM. *Filamenta* ſex, tubo inſerta, corollæ breviora.
Antheræ oblongæ.
Pollen flavum.
PIST. *Germen* ſuperum, ſtriatum.
Stylus filiformis, longitudine ſtaminum.
Stigma trifidum.
PERIC. *Bacca* ovata, trilocularis.
Semen ſolitarium in ſingulo loculamento, ovatum.
Corolla in aliis ſubcumpanulata, in aliis tubuloſa ſubcylindrica, in aliis infundibuliformis tubo filiformi, ſemper tamen monopetala.
Character Esſentialis: *Corolla* I-petala, tubuloſa, 6-partita: *Tubus* filiformis: *Limbus* æqualis laciniis erectis.
Bacca 3-locularis, 1-ſperma.
Habitus Palmarum & Scitaminearum, reſpectu caulis & foliorum; Liliacearum reſpectu florum; Asparagorum reſpectu fructus.
Sub hoc Genere militare debent *Dianella* D:ni de LAMARK, *Diana* COMMERSONII & *Dianella* JUSSIEUII; item *Cordyline* & *Callixine* forſan & *Phileſia* COMMERSONII.

Se-

Separandæ ab hoc genere videntur MEDEOLÆ capenſes, ſane ad ASPARAGUM magis accedentes & mediæ quaſi inter DRACÆNAM & ASPARAGUM; ſunt hæ DRACÆNA *ſtriata*, *undulata*, *erecta* & MEDEOLA *aſparagoides*.

§. 3.

Specierum Characteres:

filiformis; foliis filiformibus.
graminifolia: foliis linearibus, ſcapo filiformi.
enſata: foliis enſiformibus canaliculatis vaginantibus nervoſis glabris.
draco: foliis enſiformibus apice ſpinoſis, caule arboreo.
indiviſa: foliis enſiformibus ſeſſilibus acutis, racemo compoſito laterali.
umbraculifera: foliis eliptico lanceolatis acuminatis, caule arboreo, panicula terminali.
borealis: foliis elipticis, caule herbaceo.
marginata: foliis dentato-ſpinoſis, caule fruticoſo.
auſtralis: foliis enſiformibus acutis, caule arboreo, racemo ſupradecompoſito.
ferrea: foliis lanceolatis acutis, caule arboreo.
cernua: foliis lanceolatis ſubobliquis, caule arboreo, panicula cernua.
hemichryſa: foliis enſiformibus hirſutis.
lancea: foliis elliptico-enſiformibus, caule fruticoſo, racemo terminali ramoſo.
acuminata: foliis enſiformibus acuminatis nervoſis, racemis ramoſis.
elliptica: foliis elliptico-ovatis, caule curvato-erecto.
terminalis: foliis ovato-enſiformibus, caule arboreo.
obliqua: foliis enſiformibus obliquis glabris.
hirſuta: foliis obovato-oblongis acuminatis hirſutis.

§. 4.

Descriptiones Specierum:

D. filiformis: *Folia* radicalia, plurima, scapi basin vaginantia, erecta, filiformia, striata, glabra, flaccida, scapo multo longiora, palmaria usque pedalia.

Scapus simplex, in panicula ramosus, glaber, erectus, pollicaris & ultra.

Flores in Scapi panicula breviter pedicellati, albi, subglobosi.

D. graminifolia: *Folia* radicalia, plura, lineari-ensiformia, integra, nervosa, glabra, erecta, scapo paulo breviora.

Scapus solitarius, simplex, filiformis, striatus, glaber, erectus, pedalis.

Flores e gemmis lateralibus alternis plures, fasciculati, pedicellati, albi.

Pedicelli filiformes, longitudine tubi corollæ, lineam longi.

Corolla infundibuliformis.

Facies ANTHERICI est, sed fructus baccatus, seminibus pluribus.

D. ensata: *Folia* radicalia, canaliculata, petiolis vaginantibus, ensiformia, integra, tenuissime nervosa, carinata, glabra, pedalia vel paulo ultra; caulina sessili-equitantia, similia, digitalia; suprema spathæformia, breviora.

Caulis herbaceus, inferne foliis vaginatus, compressus; superne ramosus, erectus, glaber, longitudine foliorum.

Flores paniculati.

Panicula patens.

Semina nitida, atra.

Obs. Minime *ensifolia* RUMPH. Herb. Amb. Tom. 5, tab. 73, cujus petala acuta, & folia alternatim vaginantia, quæque forsan *Anthericum Adenanthera.*

D. draco: *Folia*, integra, coriacea, multinervosa, glabra, pedalia & ultra.

Flores paniculati.

D. indivisa. *Caulis* arboreus,

Folia sessilia, amplexicaulia, ensiformia, acuta.

D. hemichrysa: *Folia* equitantia, ensiformia, integra, multi-nervosa, nervis exstantibus, subtus ferruginea, hirsuta imprimis basi.

Panicula terminalis;

Pedunculus communis compressus, squamosus, cinereus, erectus; partiales alterni floribus subspicatis, brevissime pedicellatis, cylindricis.

D. lancea: *Caules* teres, erectus, apice ramosus, foliis inferne tectus.

Folia alterna sessilia, semi-amplexicaulia, elliptico-ensiformia, acuminata, integra, tenuissime multinervosa, glabra, erecto-patentia, spithamea.

Panicula patens.

Pedunculi angulati, divaricati, digitales.

Flores e gemmis alternis tres vel plures glomerati, breviter pedicellati.

Corollæ albæ, tubulosæ, ungviculares.

D. acuminata. *Folia* sessilia, ensiformia, longe acuminata acumine setaceo, integra, glabra, multinervia, bipedalia & ultra, duos pollices lata.

Panicula patens.

Pedicelli breves, lineam longi.

Corollæ albæ, tubo filiformi brevi.

D. elliptica. *Caulis* decumbens, curvato-erectus, teres, cinereus, glaber.

Folia alterna, petiolata, elliptico-ovata, acuminata, integra, tenuisſime multi-nervoſa, glabra, patentia, pollicem lata, palmaria.

Flores paniculati, terminales.

Corolla cylindrica, tubuloſa, alba, ungvicularis.

Obſ. Similis quidem videtur D. terminali RUMPH. Herb. Amb. T. 4. tab. 34. cujus petioli longiores & corollæ breviores, quod contra in noſtra.

D. terminalis: *Folia* petiolata, ovato-enſiformia, integra, glabra, mulrinervia, erecta, ſpithamæa usque ſeſquipedalia, pollicem unicum ad quatuor lata.

Petioli complicati, compreſſi.

Panicula patens, ampla.

Bracteæ oblongæ, ſetaceo-cuſpidatæ, partiales ſenſim minores.

Pedunculi ſeu rami paniuulæ angulati, ſtriati.

Pedicelli filiformes, brevisſimi.

Corolla cylindrico-ſubcampanulata, alba.

Petioli complicati, compreſſi.

D. obliqua. *Caulis* fruticoſus, teres, ſimplex, glaber, erectus, totus foliis vaginatus, palmaris & ultra.

Folia vaginantia, alterna, approximata, enſiformia, obliqua, ſubſpiralia, integra, glabra, multiſtriata, patula, pollicaria.

Flores terminales, in panicula alternatim glomerati, ſubſesſiles, albi, globoſi.

D. hirſuta: *Folia* petiolata, obovato-oblonga, acuminata, margine hirſuto, integra, nervoſa, ſupra villoſa, ſubtus glabra, coſta hirſuta transverſisque ſtriis plurimis, erecta, pedalia, palmam lata.

Flo-

Florum racemus terminalis, totus hirtus.
Corollæ infundibuliformes.
Petioli equitantes, hirſuti, pollicares.

Hæc triandra eſt, a Celeb. peregrinatore D. D. ADAM. AFZELIO nobiscum benevole communicata; vix tamen ab hoc Genere ſeparari videtur, niſi Genus in plura incerta dilacerandum foret.

§. 5.

Habitatio.

Creſcunt fere omnes ſpecies hujus generis in calidioribus regionibus ut:

filiformis & *obliqua* in Nova Hollandia in Aſia *graminifolia.*
enſata, *marginata*, *cernua*, *hemichryſa*, *lancea* & *acuminata* in inſulis Bourbon & Mauritii.
Draco in India orientali.
enſata, *umbraculifera*, *terminalis*, *lancea* in Java;
elliptica in Java & Ceilona,
indiviſa & *auſtralis* in Nova Zelandia.
borealis in Terra nova, ſinu Hudſonis & Canada.
ferrea & *terminalis* in China.
hirſuta in Sierra Leona Africæ.

Synonymia

Videatur apud Celeb. WILDENOVIUM, in Spec. Tom. 2. p. 155—158.

terminalis Javanis dicitur ANDONG & *lancea*-ANDONG LACKI.

Uſus.

Usus

imprimis pro Ornamentis in Hortis, ubi plantatæ ſemper ſpecioſæ erunt habendæ DRACÆNÆ plurimæ ſpecies, caudice ſtricto, coma foliorum & floribus numeroſis.